

CELE TREI PATRII ALE MELE

ION MARIN ALMĂJAN

Sever Bocu, pe care îl consider una din cele mai importante personalități ale Banatului modern, un mare român și un martir al neamului românesc, spunea că Banatul e patria lui restrânsă. Fie-mi permis ca, la rândul-mi, să mărturisesc, și o fac de multă vreme, că am trei patrii: Dalboșețul, locul unde m-am născut, Țara Almăjului, Valea din care sufletul meu a prins aripi, a născut marele meu vis, a transmis prin sângele meu sentimentul onoarei și dreptății, și patria mea mijlocie-Banatul în întregul lui istoric, cu zestrea adusă de populația germană (ce ne-a părăsit de o vreme, sărăcindu-ne), sârbească, cehă, maghiară, bulgară, slovacă, cu cei aproape 800 de ani de istorie trăită în istoria altor neamuri: unguri (regalitatea maghiară), turci, austro-ungari, cu visul lui de reîntregire în albia românității și poate cu dezamăgirea că pa-

tria ideală visată nu i-a adus Edenul dorit.

Patria mea mijlocie, prin capitala ei Timișoara, fostă capitală, pentru scurtă vreme, a lui Carol Robert de Anjou, oraș liber regesc cândva, mi-a facilitat, mi-a sprijinit eforturile și munca sisifică pentru crearea statutului de intelectual și scriitor, a rafinamentului și fineții omului de cultură.

Mulți conaționali de dincolo de munți, printre aceștia chiar și mari personalități, ca: Iorga, Călinescu etc. au reproșat Banatului că nu a dat mari personalități literare.

Scriam, mai sus, că Banatul a trăit sute de ani în alte istorii. Lupta cărturarilor lui, oricât de neimportantă par ei, a fost pentru biruința și limpezimea limbii române, pusă sub grele obrocuri de slavonă și de maghiară. Așa au ostenit, spre lauda lor, Ștefan Herce, Moise Pestișel și Efrem Zecan, care la 1582

dau culturii române un monument de limbă română, *Palia de la Orăștie*, în care apare pentru prima dată numele etnic de român și nu rumân... Așa a ostenit Mihail Haliciu-tatăl, creatorul primului *Dictionarium valahico-latinum*, așa Haliciu - fiul, cu a sa *Odă*, (1674) „prima poezie cultă în metru clasic în limba română” (G. Călinescu). Aceștia li se poate adăuga un lung șir de nume: Stoica de Hațeg, D. Țichindeal, Eftimie Murgu, Paul Iorgovici, Corneliu Diaconovici, creatorul primei Enciclopedii, Diaconovici-Loga etc.

Lupta pentru limba română a însemnat lupta pentru supraviețuirea românilor între alte neamuri. Apoi a venit rândul celorlalte, cele ce țin de biruința spiritului și a zidirii materiale.

De ce iubesc Banatul, patria mea mijlocie?

Pentru multe alte lucruri pe care le-am mai spus sau le voi mai spune.

Actualitatea clasicilor

Scrisoare către guvernul României

- fragment -

Adrian PĂUNESCU

*Ce sorcovă și târguri ai în steag
Și ce poșircă îți bălțește-n sânge,
Guvern al inaniției, beteag,
De nu auzi Ardealul care plânge?*

*Tu nu-nțelegi coșmarul vieții lor
Că sunt abuzuri cu nemiluita
Și că n-au cui să-i ceară ajutor
Românii din Covasna și Harghita?*

*De propria ta țară te ferești
Și imposibil s-o conduci îți este,
Că ai ajuns să fi, la București,
Guvernul unei alte Budapeste.*

*La noi acasă, alții sunt stăpâni,
Bați temenele la Înalta Poartă,
...Persecutați, doar fiindcă sunt români,
Românii din Ardeal nu te mai iartă.*

*Guvern al României, surdomut,
Ești plin de păcăleli și plin de fumuri,*

*Dar clopote de moarte au bătut
Pentru acest popor ajuns pe drumuri.*

*Tu ești în stare să ne-ntorci pe toți
La cea dintâi Comună Primitivă,
Să fim un neam de criminali și hoți,
Ce-și jefuiește propria colivă.*

*Și lasă-ne! Dispari în mod brutal,
Eliberează, cu grabire mare,
De boala ta, românii din Ardeal,
Guvern murdar de propria trădare!*

LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Pentru timișoreni, Catedrala episcopiei romano-catolice este, simplu, Domul (de la „domus domini” - casa domnului). Un lăcaș în care credincioșii caută liniștea sufletească, iar vizitatorii frumusețea edificiului. Piatra de temelie a fost pusă pe 6 august 1736 și clădirea s-a ridicat în stilul barocului vienez după planurile lui Joseph Emanuel Fischer von Erlach - fiul (?), constructorul palatului imperial din Viena. Lucrările au durat decenii, uneori întrerupte de vitregia vremurilor. Abia la 1774 clădirea a fost integral terminată. Pictura altarului principal, picturile altarelor interioare (9 la număr) sunt opera unor celebri pictori vienezzi. Orga este creația timișoreanului Leopold Wegenstein, iar

Domul

ceasul din turn - a ceasornicarului Iosif Riede. Biserica are planul în formă de cruce, o singură navă centrală, flancată de stâlpi din care pornesc

arcele de susținere ale bolții semicilindrice. Printr-o ingenioasă soluție arhitectonică (arcele s-au dus din dreptul transeptului până la altar), domul are o acustică excelentă, fapt care a consacrat aici concertele de muzică de orgă. Organiști de seamă din Europa au concertat și concertează aici spre rărul privilegiu al locuitorilor. În criptă odihnesc marile personalități catolice ale Timișoriei și Banatului. Domul este un lucru deosebit, o bijuterie arhitectonică, o catedrală a spiritului, cel mai reprezentativ monument de arhitectură barocă a orașului.

Iar tu, cititorule, care, în buna și bătrână concepție timișoreană - indiferent de limba ce-o vorbești și credința pe care o împărtășești - treci și intri aici, ești părtaș la o mare și frumoasă taină a spiritualității timișorene.

Foaia de Giarmata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

UN SPECTACOL DE SUCCES ORGANIZAT DE PRIMĂRIA GIARMATA ÎN CÎNSTEA MAMEI

O SERBARE - SPECTACOL

În localitatea Giarmata, a avut loc la Casa de Cultură, în data de 8 Martie, un spectacol în cinstea sărbătorii dedicate zilei mamei, spectacol organizat de Primăria comunei Giarmata, care este reprezentată de domnul primar Virgil Bunescu și Consiliul Local. La acest program au participat 60 de elevi de gimnaziu ai școlii, coordonați de prof. de biologie și consilier educativ, Valentina Tomiță.

Spectacolul nu a fost doar o simplă serbare școlară, ci un spectacol în care a fost sărbătorită mama, primăvara, iubirea, viața, poezia, valorile umane. Astfel că, cei 60 de elevi participanți au recitat poezii de Ion Minulescu, Lucian Blaga, George Topârceanu, Mihai Eminescu, Octavian Goga, dar și cântece. Elevii s-au inspirat și din repertoriul maestrului Tudor Gheorghe.

După deosebitul program oferit de Școala Gimnazială Giarmata, a urmat Ansamblul de cântece și dansuri populare „Sânziene Bănățene”, coordonat de d-na Vera Kreten. Începând cu ora 18:30 a început „Balul Doamnelor și Domnișoarelor” - cântec, joc și voie bună cu Amalia Ghine și invitații: Maria Petchescu, Bogdan Firu, Maria Florea, Marius Bodea. În cadrul spectacolului au fost interpretate de către Andrei Molocea și cântece din Ardeal, de asemenea a fost organizată o tombolă cu premii și alte surprize.

În felul acesta spectacolul a fost un real succes, la care au participat un număr foarte mare de mămică, bunici, surori și soții, însă exemplul cel mai frumos a fost cel dat de domnul primar, care ne-a oferit o lecție de viață prin faptul că a stat pe parcursul întregului spectacol, alături de mama sa, care are venerabila vârstă de 91 de ani, și, care, a demonstrat prin puterea exemplului,

faptul că mama, este tot mamă, indiferent de vârsta pe care o are, iar atâta timp cât mama trăiește, oricine poate rămâne copil.

„O felicit pe DOAMNA prof. VALENTINA TOMIȚĂ”

După cum am spus, un aport foarte mare în succesul spectacolului l-a avut momentul artistic realizat de copiii de gimnaziu ai școlii, sub îndrumarea doamnei profesor Valentina Tomiță, despre care domnul primar a spus, că l-ar fi emoționat chiar și pe domnul Tudor Gheorghe, deoarece multe din melodiile cântate de corul școlii aparțin liricii interpretate de marele artist.

Domnul primar, Virgil Bunescu, a transmis gânduri bune cetățenilor și oaspeților comunei Giarmata, care au participat la acest minunat spectacol: „Am fost marcat de ultima melodie interpretată de solista de muzică populară Maria Petchescu, pentru că și mama mea are vârsta de 91 de ani și este prezentă la spectacol,

Domnul Ing. Virgil Bunescu, primarul comunei noastre alături de buna sa mamă

cu siguranță mulți dintre d-voastră sunteți în situația mea și sunteți bucuroși că aveți o mamă... Domnișoarelor, doamnelor, toți bărbații din comuna Giarmata, vă spunem un sincer: La mulți ani!

Vă mărturisesc că am fost emoționat și surprins de reușita acestui spectacol... Nu mă așteptam la un program atât de bine pregătit de colectivul școlii, iar ca drept urmare o felicit pe doamna Valentina Tomiță, și sunt sigur că, dacă maestrul Tudor Gheorghe v-ar auzi, cu siguranță, ar cânta alături de dumneavoastră. Am rămas profund încântat de faptul că toți copiii cunoșteau versurile, ceea ce este extraordinar!

„GIARMATA SE VA BUCURA ÎN CURÂND DE O ȘCOALĂ FRUMOASĂ”

Vreau să mulțumesc colectivului „Pro Datina”, doamnei Maria Petchescu, și

tuturor celor care au asigurat o atmosferă plăcută în această seară frumoasă de 8 Martie.

Și, fără falsă modestie, mă felicit că am intuit foarte bine utilitatea remodelării căminului cultural, deși au existat opoziții vizavi de a organiza o finanțare decentă pentru învățământ, cultură, pentru activități artistice, pentru sport, iată că această scenă se dovedește neîncăpătoare pentru multitudinea de copii care s-au desfășurat aici, de aceea, să știți, că în maximum două săptămâni, se va semna un contract de finanțare și de modernizare a acestui cămin în valoare de 23 de miliarde de lei. Cu siguranță că va fi un lăcaș de cultură pe măsura talentului și numărului copiilor din comuna Giarmata.

Acești copii talentați mai au o bucurie, de asemenea și profesorii lor, pentru că tot în următoarele zile, clădirea școlii a cărei construcție a început în 2008 va fi modernizată, deoarece, se va semna, tot în următoarele două săptămâni, un contract de finanțare în valoare de 23,5 miliarde de lei, cu termen de execuție în 2015. Sperăm că toate proiectele să fie finalizate, iar școala din Giarmata va avea, în felul acesta, o sală de sport, o sală de mese și tot ceea ce este necesar. Am fost ieri la Dumbrăvița, și am văzut o școală frumoasă, sper ca în curând și comuna Giarmata să se bucure de o școală la fel de frumoasă.

Iar la finele acestei cuvântări, în această zi minunată de 8 Martie, să nu uităm, noi bărbații, că femeia este mamă, muncitor, medic, profesor dar, în primul rând este stâlpul casei, chiar dacă noi bărbați ne mai lăudăm că noi suntem șefi în casă, tot ele conduc, de aceea suntem datori să le prețuim, să le ajutăm, să le iubim și nu în ultimul rând să le stimăm”.

Foaiia de Ramna

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică

Vasile MILOȘ

„La nivelul comunei Ramna, trăiesc, în liniște și înțelegere, oameni care nu se roagă sub același acoperiș, dar care, mai presus de orice, cred în Dumnezeu, respectând cu strictețe cuvântul Lui. Astfel, am dorit să ne întâlnim cu unul dintre reprezentanții comunității baptiste din Ramna și să ne spună câteva cuvinte despre

dogmele acestei religii”.

Bună ziua, domnule Miloș, vă rog să vă prezentați pentru cititorii revistei Banatul.

► Mă numesc Miloș Vasile și sunt născut în Valeapai, dar m-am căsătorit aici, în Ramna și la vârsta de 24 de ani m-am întors la Hristos, la pocăință.

Ce înseamnă pentru d-voastră credința penticostală? vă rog să faceți, pe scurt, o diferență între credința ortodoxă și cea penticostală.

► Aici este o problemă foarte mare, deoarece acestea sunt neînțelegeri între oameni, toate denumirile le-au dat oamenii. Indiferent de numele formei de religie, baptiști, penticostali, ortodocși, sâmbătari aceste sunt doar denumiri date de oameni, deoarece Hristos nu a spus treaba acesta, ci a spus doar: „Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie”.

Domnule conducător de biserică, cuvântul pocăință are ca sinonim căință, umilință, regret față de păcatul făcut... și biserica ortodoxă promovează

acest concept religios. Și totuși, care este diferența?

► Biblia este aceeași. Diferența o face Sfânta Taină a Botezului. La ortodocși, botezul se face la o anumită vârstă a copilului, în vreme ce la noi, botezul se face la maturitate, mai degrabă la adolescență și numai cu acordul celui botezat, adică i se dă posibilitatea omului să aleagă, nu este constrâns sub nicio formă.

Cu alte cuvinte, omul trebuie să îmbrățișeze doctrinele acestei credințe și să fie pe deplin convins că vrea să se boteze în această credință.

► Bineînțeles. Pentru că la noi oamenii se botează la vârsta majoratului, când se consideră apti în alegeri și se mai poate face lucrul acesta și la o vârstă mai mică, adică la 16 ani, însă numai cu cerere.

Își face credinciosul penticostal semnul crucii?

► Nu. Deoarece fiecare om își poartă „crucea” în fiecare zi, prin propriile greutăți cu care se confruntă.

De unde vine numele de penticostal? Există o zi anume a botezului?

► De la botezul cu Duhul Sfânt. Da, la Rusalii, când Hristos a spus: Să nu vă îndepărtați de Ierusalim.

Aveti o zi anume în care nu lucrați?

► Da. Duminica, ca și ortodocșii, deoarece este ziua a șaptea lăsată pentru odihnă. Deci, să înțelegem că credința d-voastră nu este o deformare a Bibliei, ci doar o reinterpretare.

► Da. Exact.

Stiu, de asemenea, că religia d-voastră, se opune cu vehemență intreruperilor de sarcină.

► Da, este adevărat, la noi nu este acceptată

nicio formă de contracepție, deoarece se consideră că se ia viața unui copil.

În ceea ce privește portul, podoabele... știu că și acestea sunt interzise de credința d-voastră.

► Da.

De ce?

► Femeia trebuie să fie îmbrăcată cuvincios, să nu poarte podoabe de aur, noi propunem ca femeile, să nu se folosească de aceste „ispite”, pentru a nu atrage atenția celor din jur într-un mod negativ.

Câți credincioși aveți în biserica d-voastră?

► În biserica noastră avem 74 de membri, înainte de revoluție am fost în jur de 124 și 60 de copii, după ce a venit revoluția comunitatea noastră a scăzut din punct de vedere numeric.

Vă mulțumim frumos pentru acordarea acestui interviu, și la final... sănătate să fie, pentru toată lumea!

► Da, doresc multă sănătate la toată lumea, și eu! Când am fost la spital în sala de operație, la Timișoara, domnul doctor mi-a spus așa: „Ca dumneata unul la mie scapă”. În comunitatea noastră se obișnuiește, atunci când cineva este bolnav, să ne rugăm, să postim, și suntem alături de persoanele care se găsesc la nevoie, îi sprijinim.

Când ați fost în sala de operație, la ce verset din Biblie v-ați gândit?

► „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.” (Ioan 3:16)

INTERVIU REALIZAT DE
ROXANA GUINEA

ANUNȚ IMPORTANT

Dragi locuitori ai comunei Ramna, vă reamintim cu drag, și în acest număr, faptul că anul acesta, comuna noastră va fi gazda unui eveniment cultural foarte important care poartă numele de **Ziua Cinstirii**. Acest eveniment va avea loc în data de 30 martie 2014, ora 16:00, în sala Căminului Cultural din comuna Ramna. Reamintim, de asemenea faptul că, sprijinul nostru pentru realizarea acestui eveniment este, chiar doamna Primar Magdalena Ciurea, iar el, evenimentul, după cum îi spune și numele, va cinsti personalitatea domnului profesor

Ion Octavian Peptenar, prin oferirea unei **Diplome de Excelență cu Plachetă** de către Senatul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Distincția se acordă domnului profesor pentru activitatea dumnealui valoroasă, aceea de a păstra, de a promova și de a dezvolta învățământul românesc din Țara Banatului.

Faptul că această activitate se desfășură în comuna Ramna, loc ales de Senatul Uniunii, este o mare cinste atât pentru locuitorii comunei, cât și pentru conducerea Primăriei.

- R -

POEZIE ÎN GRAIUL NOSTRU DE ACASĂ

Popa al nemțasc

Sorin OLARIU

Stai să vez' șe întâmplare, măi acu', pân primăvară,
S-o fost dus uichițu' Nielu să să-nmoaie la Izvoară.
Ș-acolo, la Herculane, staț, ca să vă povestăsc:
Nimerisă baș cu locu' lâng-un un popă d-al nemțasc.

Dom' părince-ncins la soare, buchisa dîn cărțulie,
Nielu – cu țâgarea-n gură și uiaga dă răchie.
Bașca, pă v-o asistentă, măi scăpa și căce-o mână,
Dă-l cârpea bieta muiere cu șe-avea pî la-ndămână.

- Dom' părince!-nșepe uica, dumetale șcii măi bine,
O' artrita, boala asta, cum să ia, dă unge vine?

Să uită la Nielu neamțu', dî la cap pân la pișioare,
Prișepu el care-i șpilu' și țî-l luă atunșea tare:

- Abăr cum, main zon, te unte? Te la trinchen... bautură,
Nopti pierute cu fetițe și dohan bagat pe gură!
Toate asta se adunăm și nici cât io zice: pește!
Vine-artritănu la omu' și atunci il polnăvește!

P-ormă-i zăsă măi dăparce că-l văzu îngândurat:
- Zagt, main zon, du ai artrităn, că pe mine-ai întrebat?

- Da dă unge, dom părince!... Numa' am și io mirare,
C-am șicît pă la țăitunguri cum că... papa vostru are!!

Foaiia de Vermeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Pastorul nostru, este un tânăr cu potențial

Aurel Petru LIGHEZAN

Proposind pentru scurt timp și în Primăria din localitatea Vermeș, am fost așteptată, am întâlnit doi oameni, care au răspuns cu drag și multă bunăvoință întrebărilor noastre, întrebări ce au avut ca scop principal evidențierea diferențelor de ritualuri în ceea ce privește marile ceremonii legate de evenimente importante din viața oamenilor. Este evident că aceste diferențe există și iată-ne puși în fața faptului de a le cunoaște mai bine. Cine sunt cele două personalități vermeșene? Sunt domnii Aurel Petru Lighezan, diacon al Bisericii Creștine Baptiste și domnul Ioan Negrea Vulpescu, diacon și cenzor, membru al comunității baptiste din Vermeș.

Domnule Lighezan, ați spus anterior că există un comitet de conducere al Bisericii Ortodoxe Baptiste. Din cine este el alcătuit?

► Pastori, diaconi, casieri și secretari, care sunt și membrii ai bisericii.

Care este rolul diaconului în cadrul Bisericii dumneavoastră rolul diaconului, al pastorului și în general, rolul fiecărui membru din comitetul de conducere?

► Pastorul este... ca un fel de preot. Diaconul, în cazul nostru, cum suntem doi diaconi, avem atribuția, în cazul în care lipsește preotul, să oficiem orice act religios de cult începând cu Cina Domnului (Împărtașania), până la ceremonialul înmormântării și al cununiei, dar, în general, ne străduim să fie pastorul la astfel de evenimente. Și, pentru că tot a venit vorba, vreau să spun, pe această cale, câteva cuvinte despre pastorul nostru, pentru că este un tânăr cu potențial și dorință, dedicat lucrării lui Dumnezeu, proaspăt absolvent al Universității Emanoil din Oradea (de doi ani și jumătate), a urmat și un curs de masterat la Central Baptist Seminary din S.U.A cu extensie la Arad, deci, este un tânăr ambițios care vrea să realizeze ceva, și mai mult decât atât, este dedicat lucrării lui Dumnezeu.

Domnule Vulpescu, anterior s-a amintit de ceremonialul înmormântării, al nunții... al marilor evenimente din viața omului. Din câte știu eu, există câteva diferențe față de creștinii ortodocși. Care sunt aceste diferențe?

► Da, spre exemplu, în cazul botezului, acesta se face la maturitate, atunci când omul ajunge la convingerea că are nevoie să facă această mărturie publică pentru că botezul, de fapt, este o mărturie publică în care omul declară în fața audienței și a martorilor nevăzuți ai cerului, că o rupe cu un fel de viață pe care a avut-o și dorește să trăiască într-un alt mod, predându-se lui D-zeu. Această decizie se ia în urma credinței personale, tocmai de aceea botezul se face la maturitate.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
DANIELA IACOBESCU

Mesaj cu ocazia zilelor de 1 Martie și de 8 Martie

Vreau să încep această urare prin a le transmite mamei, doamnelor și domnișoarelor din comuna mea, multă sănătate, o primăvară cât mai însoțită și nu în ultimul rând, foarte multă putere de muncă. Vreau să le asigur, de asemenea, că voi fi alături de ele și le voi sprijini întotdeauna, în măsura posibilităților, în tot ceea ce vor să realizeze și să le amintesc să nu uite, cel mai important lucru, pentru o femeie și anume acela, că orice zi din an, ele o pot transforma în 8 Martie, adică femeia, din punctul meu de vedere, este cea mai frumoasă sărbătoare din viața bărbatului. Și, cum toți avem cel puțin câte o astfel de „sărbătoare” acasă, avem motiv în fiecare zi să zâmbim și să ne bucurăm. Dumnezeu să ne ajute și La Mulți Ani!

ION DAMIAN

PRIMAR AL COMUNEI VERMEȘ

OAMENI DE FALĂ AI COMUNEI NOASTRE

Prof. dr. IOAN LIGHEZAN

Așa cum am menționat și în numărul trecut al „foii” noastre, la îndemnul domnului Ion Damian, primarul comunei Vermeș, am purces în căutarea oamenilor care, născuți fiind pe pământul Vermeșului, plecați mai apoi la „școli înalte”, au făcut cinste peste ani, locului ivirii lor în lume. Oamenii-personalități; oameni care au tras brazdă adâncă în istoria profesiei lor. În „DEX-S”, prin personalitate înțelegem un „om de seamă, important, persoană cu calități și merite deosebite într-un domeniu de activitate”. Cam lapidară și seacă, veți spune, definiția. Aveți dreptate, mai ales când acea personalitate vermeșană, se numește Ioan Lighezan, Prof. dr. Ioan Lighezan. O personalitate, care mă duce cu gândul la antologia sugestiv intitulată „A fi personalitate”, unde poetul Mihai Beniuc scria: „...A fi personalitate înseamnă a te simți răspunzător nu numai în meseria ta, ci în relațiile cu oamenii, față de ei”. Ei bine, domnul Prof. dr. Ioan Lighezan, la această a doua condiție - care este mult mai greu de îndeplinit decât prima - a răspuns admirabil.

Poate și din acest motiv, numele său, este rostit cu cinste în toată Țara Banatului. Dintre multele rânduri scrise despre domnul Prof. dr. Ioan Lighezan, cele semnate acum mulți ani de doamna Mihaela Maghiar, mi se par extrem de sugestive pentru prezentarea acestui Om de fală al Vermeșului.

ANA-MARIA COTOȘPAN

Profesorul, Ioan Lighezan șef al Clinicii Odobescu în perioada 1991-2005, este cărășean, din comuna Vermeș. A fost cel mai mare dintre copii, motiv pentru care tatăl său nu-și dorea să-l vadă plecat la școală, rostul lui era să rămână în gospodărie, să ducă mai departe rostul familiei. Dar

bunica a fost de altă părere: „Lasă copilul să-și urmeze soarta lui!”. Și astfel, elevul Ioan Lighezan din Vermeș s-a înscris la liceu, la Lugoj.

A ales medicina grație profesorului de științe naturale Ioan Pătrașcu și nu a regretat nici un moment alegerea făcută, chiar dacă anii studenției au fost plini de greutate. „Trăiam în cămin, aveam cartelă de haine. Tatăl meu îmi dăduse să port la facultate haina lui de mire. Atâta am purtat-o, până s-a ros la manșete, dar am cusut-o frumos. Știam să cos, că doar învățasem la chirurgie”, își amintește profesorul Lighezan.

Tot la capitolul „amintiri” se înscriu și zilele revoltei studentești din 1956. „Au fost vremuri tare grele!” Au fost greutăți multe, dar și oportunități. Medicul Ioan Lighezan a ales ginecologia după ce, într-un stagiu, asistase o gravidă cu o naștere complicată. A făcut tot ce trebuia și astfel a ajuns să fie lăudat de doctorul Ioan Streza: „Mă, Lighezane, tu o să ajungi ginecolog mare, profesor universitar!”. După absolvirea facultății, a lucrat o perioadă la Făget, apoi la Deta, după care a venit la Timișoara. În paralel cu activitatea la clinică, și-a construit și o carieră universitară, devenind profesor în anul 1995.

„Am învățat devreme că, pentru a fi un medic bun, trebuie să fii în meserie și să lupți. Să ai vocație, dorință, ambiție. Vocație înseamnă să fii potrivit pentru meserie, dorință - să vrei să ajungi un medic bun, ambiție - să fii dispus să muncești mult, pentru a te realiza în profesie. Medicina nu este numai știință sau artă, este știință și artă. Știință înseamnă teoria, iar arta - meșteșugul”. Pentru medicii aflați la început de drum are următorul sfat: „Să se autocenzureze și să vadă dacă au dorință și vocație pentru această meserie cum nu este alta!”

Foaia de Obreja

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

FESTIVALUL „ACHIM NICA” A AJUNS LA A DOUA EDIȚIE

- urmare din numărul trecut -

La simpozionul organizat în 18 ianuarie 2014 a mai luat cuvântul domnul **Ioan COJOCARU**, directorul Casei de Cultură „George Suru” din Caransebeș, care a propus realizarea Festivalului doinelor „Achim Nica”, cu secțiunea „Călușarul bănățean”, asigurând tot sprijinul din partea instituției de cultură pe care o reprezintă.

Domnul **dr. Adrian ARDEȚ**, directorul Muzeului Județean de Etnografie și al Regimentului de graniță din Caransebeș, și-a început cuvântarea menționând că „Achim Nica nu s-a putut naște, decât în această zonă istorică”, după care a amintit despre simpoziioanele la care a fost prin țară, de multe ori întâmplându-se ca oamenii să localizeze Caransebeșul „lângă Obreja, fiindcă de acolo este Achim Nica” și și-a exprimat, de asemenea, sprijinul pentru activitățile culturale ce se vor desfășura în viitor la Obreja.

Preotul comunei Obreja, domnul **Petru ITINEANȚU** a propus ca în viitor comemorarea lui Achim Nica să se înceapă cu un moment religios, mai ales că Achim Nica a fost cantor la biserică, după pensionare. S-a mai referit și la propunerea de anul trecut de a se face Fundația „Achim Nica”, care ar aduna foarte mulți admiratori și colegi de scenă și să facă totul pentru Achim Nica, pentru a nu cădea în uitare.

De asemenea, au mai luat cuvântul: senatorul **Ion-Simeon PUREC**, un împătimit al muzicii populare, care a felicitat pe domnul primar „și întreaga comunitate din Obreja pentru această inițiativă, acest act de cultură, de a comemora pe cel mai mare doinitor al Banatului” și **prof. Gheorghe GROZA**, care a relatat o întâmplare petrecută la Rudăria, prezentând și o fotografie în care apare acesta, amintind că a spus atunci oamenilor că Achim Nica „nu-i mare la înălțime, dar prin cântec este cel mai mare doinitor al Banatului!”

În final, domnul primar Petru Pop a mulțumit tuturor pentru participare, urmând spectacolul „Intuneric și lumină”, pus în scenă și prezentat de doamna prof. Ana-Doina Zeicu și deschis de vicepreședintele Consiliului Județean Caraș-Severin, **IONESIE GHIORGHIONI**, care a venit la Obreja cu „o pioasă amintire, dar și o mare bucurie”, amintind aici pierderea lui Achim Nica, comemorarea înaintașilor fiind o datorie de morală creștină, iar bucuria a fost că s-a ajuns la a doua ediție a festivalului, Consiliul Județean Caraș-Severin având deschiderea totală pentru astfel de evenimente. A mai luat cuvântul domnul primar Petru Pop, mulțumind Consiliului Județean Caraș-Severin pentru sprijinul acordat, dar și tuturor colaboratorilor, apoi a propus un moment de reculegere.

Programul artistic a fost susținut de către un grup de copii din Obreja, care a prezentat mai multe obiceiuri de iarnă, dar s-au recitat și poezii în grai bănățean. Eleva Ana Jurj a interpretat cunoscuta doină „La Obreja-ntr-o grădină”, acompaniată de frații Daniel și Dănuț Bogdan. Și-au mai adus contribuția echipa de dansuri și cântece „Bobocii Banatului” din Caransebeș, două generații de dansatori de la Obreja reprezentate de mama și fiica, Bianca și Floare Stănescu, alături de Ciprian Ambruș și Rusalin Murariu, cât și ansamblurile „Iedera” din Oțelu Roșu (coregraf Ionel Pascotă), „Junii Gugulani” din Caransebeș (coregraf Adrian

Jurchescu) și „Semenicul” din Reșița (coregraf Nistor Ghimboasă), alături de consacrații cântăreți: Elena Jurjescu-Todi, Mihaela Petrovici, Ramona și Petrică Vița, Ștefan Isac, Maria Garaș, Traian Barbu, Daniela Văcărescu, precum și mai tinerii Claudia Moț, Patricia Vela, Adela Jurchescu, Delia Mirabela și Ioan Alexandrescu. Inedit a fost și momentul liric oferit de domnul Vasile Todi, care a recitat poezia „Lacrimi pentru tatăl învins”, scrisă de Adrian Pău-nescu, moment extraordinar ce se dorește a se mai integra în astfel de manifestări și în viitor, la Obreja.

ALĂTURI DE PRIMARUL NOSTRU

Într-un moment de grea încercare pentru sănătatea domnului Petru POP, primarul comunei noastre, întregul colectiv al Primăriei

Obreja, suntem alături de primarul nostru.

-R-

OBREJENI DE FRUNTE

NICOLAE CRISTA – FOST PRORECTOR AL INSTITUTULUI AGRONOMIC DIN TIMIȘOARA

(N. 26 IULIE 1928, CIUTA – D. 25 OCTOMBRIE 1986, TIMIȘOARA)

Fiul lui Nicolae și al Mariei, țărani mijlocași din satul Ciuta, Nicolae Crista a făcut Școala primară în satul natal între anii 1935-1939, iar în anul 1939 s-a înscris la Liceul „Traian Doda” din Caransebeș, absolvindu-l în anul 1947.

Și-a continuat pregătirea profesională, înscriindu-se la Facultatea de Științe Naturale, specialitatea Biologie, a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, pe care a absolvit-o în anul 1955. Pentru întregirea cunoștințelor, s-a înscris la doctorat, la Catedra de Fiziologie animală a aceleiași universități, sub conducerea academicianului doctor docent Eugen A. Pora. A obținut titlul de „Doctor în biologie” în anul 1967.

În 15 decembrie 1956, a fost angajat, prin concurs, la Institutul Agronomic din Timișoara, Facultatea de Zootehnie, ca preparator la disciplina zoologie. În anul universitar următor, a fost avansat asistent universitar. În anul 1964, a ocupat prin concurs, postul de șef de lucrări la disciplina Fiziologie animală de la Facultatea de Zootehnie din Timișoara. În anul 1971, a devenit conferențiar, iar, începând cu data de 15 septembrie 1977, a fost numit profesor universitar la disciplina Fiziologie animală de la aceeași facultate. A fost apreciat pentru activitatea depusă și, ca atare, în anul 1972, a fost numit decan al Facultății de Zootehnie din Timișoara, funcție pe care a deținut-o până în anul 1974. În luna iunie 1976, i s-a

încredințat funcția de prorector al Institutului Agronomic din Timișoara.

Între anii 1957-1967, a îndeplinit sarcina de responsabil al secției de Zoologie din cadrul Societății de Științe Naturale și Geografie din România, filiala Timișoara. În această calitate, a contribuit la buna organizare a trei simpoziioane de specialitate și a mai multor sesiuni de comunicări științifice.

Activitatea sa de cercetare s-a concretizat prin abordarea unor probleme de fiziologie digestivă, metabolismul animalelor domestice și criza de înțărare timpurie a purcelușilor, și de studiul experimental al activității insulinice la păsări, problemă puțin cunoscută în literatura de specialitate.

Prof. dr. Nicolae Crista a fost apreciat de cei ce i-au urmat cursurile ca un cadru didactic pregătit temeinic, iar de colegi ca un cercetător foarte activ, care a abordat cu multă tenacitate teme provenite din necesitățile producției. Sobru și cinstit, a fost mult apreciat, atât ca și profesor, cât și în funcțiile deținute. Școala de fiziologie animală creată și dezvoltată de prof. dr. Nicolae Crista a adus prestigiu și recunoaștere Facultății de Zootehnie din Timișoara. Lucrările elaborate au avut darul să orienteze cercetarea științifică în domeniu, să instruiască tinerii cercetători și să facă recunoscută școala bănățeană de fiziologie animală. Cărțile, cursurile și îndrumătoarele de lucrări practice, precum și mulțimea de lucrări științifice publicate, reprezintă o zestre documentară de înaltă valoare științifică.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ION CUBIN

Foaia de Făget

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

DRAȚI FĂGETENI,

Am fost alături de vârstnicii din orașul nostru la cea de-a cincea ediție a sărbătorii dedicată lor. Pensionarii Făgetului pot oferi fecăruia dintre noi lecții de viață, de curaj, de demnitate, de atașament față de valori și principii. Experiența lor în diferite și variate domenii este deosebit de utilă unei administrații publice. Ca edil le-am ascultat mereu sfaturile și sugestiile: fie când ne întâlneam pe stradă sau la diverse evenimente. Îi asigur că, și pe viitor, voi ține cont de opiniile lor privind dezvoltarea orașului pentru că acestea sunt venite din sufletul unor oameni sinceri, înțelepți și gospodari.

PROF. MARCEL AVRAM
PRIMAR AL ORAȘULUI FĂGET

CREDINCIOȘII ORTODOCȘI ȘI ROMANO - CATOLICI AU INTRAT ÎN POSTUL PAȘTELUI

OANA LUNCAN

Ortodocșii au intrat în Postul Paștelui pe data de 2 martie, Paștele fiind pe data de 20 aprilie. În acest an, Postul Paștelui la romano-catolici a început în 5 martie, Paștele urmând a fi sărbătorit în data de 20 aprilie. Postul Paștilor este perioada de pregătire pentru Sfintele Paști, fiind asemănat adesea cu o călătorie duhovnicească către Săptămâna Patimilor și Învier. Este numit „mare” pentru că este cel mai lung și cel mai important dintre toate posturile.

Postul Mare este caracterizat prin renunțarea la multe alimente, intensificarea rugăciunilor publice și particulare, îmbunătățire personală și multă generozitate cu cei aflați în nevoi. Este o perioadă de înnoire duhovnicească, o perioadă a pocăinței, a curățirii inimii și minții, de reîntoarcere către poruncile Domnului și către aproapele nostru.

TINERI POEȚI AI ORAȘULUI NOSTRU

Poem prost

FLORINA HUZOAICA

tu taci cu ochii crăpați de lumină
țigara de sânge aleargă-n plămâni tăi
cu vorbe nerostite se teme să nu ucidă
întunericul înfipt ca un cuțit de aer
în gândurile tale profunde
alergătorii din fața blocului devin
muște osândite

să înghită albastrul cerului pe care
ai încetat să-l mai crezi
copii cu ața vieții răpusă de noapte rămân
imortalizați în trotuarul stricat
cu sufletul plin de carii
își poartă tricoul alb numai joia

când ploaia e flacăra și țipătul e amorțire
tu continui să taci

cu bocancii murdari
calci florile
râzi
sugrumi și ultima picătură de regret
din vinul negru, dulce care
te bea cu răbdarea unui sinucigaș ratat

trec bătrâni fără aripi
măcar ei mor ținându-se de mână

FĂGETUL – VATRĂ DE CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE ROMÂNEASCĂ

Prof. DUMITRU TOMONI

Făgetul, străveche vatră de cultură și civilizație, s-a impus în spațiul socio-cultural bănățean ca o entitate aparte, ca un liant spiritual între Banat și Ardeal, zone care în ciuda unor organizări administrativ-politice uneori diferite și a unor condiții istorice nu întotdeauna favorabile dezvoltării firești, au evoluat pe aceleași coordonate specifice spiritualității românești. În acest spațiu românesc, Făgetul a excelat printr-o intensă și angajată viață culturală, pusă în slujba realizării și consolidării marelui deziderat național – unirea tuturor românilor – al menținerii și ridicării unui tezaur de cultură și civilizație, bine conturat și individualizat.

Școala confesională româno-catolică (școala germană) atestată în 1769, școala confesională ortodoxă (școala românească) atestată în 1774, precum și numărul mare de meseriași și funcționari existenți încă din prima jumătate al secolului al XIX-lea au creat la Făget un mediu favorabil receptării fenomenului cultural. Publicații laice

sau religioase, tipărite în limba română, germană sau maghiară și-au găsit la Făget cititori entuziaști.

Încă din epoca modernă, Făgetul a fost unul din pilonii de susținere a focarului de românism din Banat în jurul cărui graiul, ca și cântecul românesc s-au păstrat nealterate. De-a lungul anilor s-au creat aici diferite societăți și asociații culturale, cercuri și reuniuni de lectură, formații corale și de valorificare a obiceiurilor tradiționale, care, prin înființarea de biblioteci, organizarea de șezători, spectacole literare, muzicale și teatrale și-au adus o contribuție deosebită în cultivarea scrisului și limbii române, în dezvoltarea creației literar-artistice, în păstrarea specificului popular și a inestimabilelor valori ale creației folclorice, menținând trează conștiința națională.

Fiecare dintre aceste societăți, într-o formă sau alta, au contribuit la trezirea conștiinței naționale și pregătirea Marii Uniri. Activitatea lor a continuat și după 1 Decembrie 1918, împletindu-se cu cea a altor societăți culturale ce se vor crea la Făget după realizarea unității naționale: reuniunea de lectură a meseriașilor și comercianților din Făget, înființată

publicații făgetene
- școala noastră

la 24 aprilie 1921, Societatea culturală a tinerimei române din Făget „Victor Vlad Delamarina”, departamentul Făget al „Astei Bănățene” etc.

Au funcționat la Făget mici tipografii, s-au editat publicații în limba română, maghiară, s-au organizat concursuri și manifestări culturale ce au stimulat spiritul creator. După ce la 1 ianuarie 1902 apărea săptămânalul local în limba maghiară

„Facsáti Ujság” („Gazeta Făgetului), exact peste doi ani învățătorul Traian Unipan va edita prima publicație românească din Făget, „Bănățeanul”, ce era în același timp și primul ziar sătesc din Banat. Publicația își propunea educarea poporului, pentru că numai așa se va apropia de „altarul culturii întru propășirea lui morală, materială și culturală”.

Foaia de Birchis

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Om important poți fi oriunde, chiar și în satul de unde ai plecat

Ioan Crîsta

Bună ziua domnule director Ioan Crîsta, vă rog să ne spuneți, pentru început, câteva cuvinte despre d-voastră, în care să vă și prezentați pentru publicul larg.

► Bună ziua, din respect pentru dvs. și publicația minunată ce cu onoare și măiestrie o reprezentați, voi face o excepție și vă voi spune câteva cuvinte, având în vedere ca nu prea îmi place să vorbesc despre mine, dacă mă gândesc mai bine, nu îmi place chiar deloc, cu toate astea, vă spun ceea ce cred că ați aflat de altfel: În primul rând vreau să precizez că nu sunt director (am fost mai demult), sunt administrator public, sunt născut în anul 1959 în localitatea Birchis, jud. Arad, continuând să cresc și să trăiesc în loc. Căpălnaș, într-o familie de oameni modești din toate punctele de vedere, absolvind cursurile școlii gen. Căpălnaș, studii medii în Arad, serviciul militar obligatoriu, după care a început adevărata „fugă după existență”, cum îmi place mie să spun despre viață. Dacă până acum am trăit cum se spune pe spatele altora: părinții, până în clasa a 8-a și parțial în timpul liceului unde am avut bursa de stat

(așa era atunci, învățai bine aveai bursă), statul, prin bursa acordată timp de 4 ani, Ministerul de interne, un an și vreo cinci luni pe perioada stagiului militar, a venit vremea să mă întrețin și să-mi îndeplinesc un vis mai vechi: acela de a-mi întemeia o familie și de avea copii cât mai repede, să simt și eu ce a simțit tatăl meu (fie-i țărâna ușoară), când aflându-ne împreună, a fost întrebat odată „mă loane, ăsta-i frate-tu?”. Am văzut pe fața lui o mare bucurie, ce tânăr era el încât fiul său era confundat cu un potențial frate ceva de genul „moșule, ce tânăr ești”. M-au răscolit amintirile și m-am cam lungit cu vorba. A urmat ceea ce mi-am dorit: m-am angajat la ITA Timiș autobaza Făget prima dată ca mecanic auto, apoi șofer; m-am căsătorit (cu o ființă deosebită), am avut un copil (băiat), am schimbat locul de muncă la Consum Coop Săvârșin, am avut al doilea copil (fetița) și din 1994 toate s-au precipitat. Am plecat la o firmă de construcții din Săvârșin, care avea sediul central în București cu sucursale aproape în toată țara, a urmat o perioadă în Brașov și apoi București, unde mi-am continuat studiile (superioare, științe economice și master management financiar). Am absolvit totodată și câteva cursuri care îmi erau necesare la locul de muncă: inspector resurse umane, inspector pro-

tecția muncii, PSI, mediu, administrator, operator calculator și rețele..., dar haideți că m-am luat cu vorba și prea sună a laudă.

Sunteți proaspăt reîntors „acasă”... din câte știu ați fost plecat din localitate și ați ocupat câteva funcții importante. Vorbiți-ne, vă rog, despre această perioadă.

► Da, sunt proaspăt reîntors acasă cum ziceți dvs. cu toate că „proaspăt” nu mai sunt (cum zicea și bătrânică aia ce a intrat la o pescărie și întreabă vânzătorul „maică e proaspăt peștele? Da, cum să nu fie proaspăt, răspunde acesta, uite că e viu! D-apăi maica vie sunt și eu”). Lăsând gluma la o parte, nu este vorba despre funcții așa de importante, am început cu șef serviciu administrativ, director departament urmând și funcția de director la o secție a marii întreprinderi (la vremea aceea); dar așa zice lumea când cineva de pe la noi (de la țară) ajunge la oraș, mă rog la București: „că o fi ceva om important”, lucru care nu e deloc adevărat, din punctul meu de vedere. Om important poți fi oriunde, chiar și în satul de unde ai plecat, dacă reușești să respecti pe toată lumea și să fii și tu respectat (cam greu, dar se poate, eu încerc).

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
MIRUNA LOTEANU

CALENDARUL FERMIERULUI ÎN LUNA MARTIE

SABINA LIVESCU

CULTURA MARE

- pregătirea patului germinativ cu combinatorul pentru însămânțările din prima epocă;
- administrarea îngrășămintelor chimice înainte de lucrarea cu combinatorul;
- semănatul culturilor din prima urgență orz de primăvară, ovăz, mazăre, lucernă, trifoi, borceag, in etc.
- se însămânțează și celelalte culturi pe măsură ce crește temperatura;
- pregătirea echipamentelor și a instalațiilor de irigație;
- în primăverile secetoase se aplică irigația cu norme reduse, de 200 – 300 m³ ha, la culturile perene de toamnă sau chiar la culturile de primăvară;

- se controlează gradul de infestare a solului cu larve de cărbuș de mai, viermi sârmă, gândacul ghebos, etc.

- se execută spre sfârșitul lunii, însămânțarea culturilor din epoca a doua inclusiv porumbul și soia;

POMICULTURA

- se încheie lucrările de stropit cu substanțe fitosanitare;
- se încheie cu tăierile la pomii pe rod;
- se execută tăierile de formare în livezile tinere;
- se execută revizuirea și repararea gardurilor ce împrejmuiesc livada;
- se văruiesc pomii;
- se amenajează grămezi de gunoi de grajd pentru produs fum în cazul apariției brumelor târzii;
- se încheie plantarea pomilor.

A fost odată...

Republica BĂNĂȚEANĂ

ESTERA ROSENBLUM

Capitală	Timișoara
Formă de guvernare	Republică
Președinte - 1918	Otto Roth
Istorie	
- Fondare	1918
- Republica	15 noiembrie 1918

Republica bănățeană - în germană *Banater Republik*, în sârbă *Banatska republika* - *Банатска република*, în maghiară *Bánáti köztársaság* a fost un stat proclamat la Timișoara pe 31 octombrie, 1918, odată cu destrămarea Imperiului Austro-Ungar. Republica era o tentativă de a menține integritatea Banatului multi-etnic, în fața pretențiilor teritoriale ale națiunilor interesate. Durata sa de viață a fost foarte scurtă, Republica încetând să mai existe pe 15 noiembrie 1918, odată cu intrarea forțelor armate sârbe în Banat.

Populația Republicii Bănățene era la 1 noiembrie 1918 de 1.582.133, dintre care 592.049 români (37,42%), 387.545 germani (24,50%), 284.329 sârbi (17,97%), 242.152 unguri (15,31%), precum și comunități de slovaci, croați (carașoveni) și ruși. Componența religioasă era după cum urmează: 855.852 ortodocși (54,10%), 591.447 romano-catolici (37,38%), precum și grupuri mai puțin numeroase de calviști, luterani, greco-catolici, evrei.

Foaiia de Cenei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Realizările domnului primar până în prezent sunt din ce în ce mai bune

Iadranca PETROV - consilier local

Deși din punct de vedere calendaristic suntem în luna martie, se pare că primăvara a sosit mai repede anul acesta. În comuna Cenei totul este învăluit în manta de lumină a soarelui, care mângâie blând pământul. Cu pași siguri, ne îndreptăm atenția spre

consilierii comunei noastre.

Astfel, continuăm obiceiul „Foi de Cenei” sub denumirea „De vorbă cu consilierii noștri”.

Stimată doamnă consilier, Petrov Iadranca, vă îndemn să vă prezentați cititorilor revistei Banatul.

► Mă numesc Petrov Iadranca. Sunt consilier la primăria comunei Cenei din anul 2012, nu am o vechime mare, am început efectiv de aproximativ doi ani, din mandatul acesta și pot spune că îmi place această poziție. De

mulți ani sunt membrul partidului Social Democrat, iar în prezent sunt consilier din partea acestui partid.

Cum ați ajuns să faceți parte din consiliul local?

► Am fost pe lista de consilieri după un coleg, care a decis să plece din PSD, iar la insistențele domnului primar am candidat la mandatul din 2012, am câștigat, iar această poziție o mai ocupasem câteva luni și înainte.

Care credeți că sunt cele mai importante proiecte realizate în comuna dumneavoastră?

► Un proiect benefic pentru Cenei este asfaltarea străzii sârbești, dar și reabilitarea Căminului Cultural de la Bobda. S-a refăcut de asemenea monumentul din centrul satului, iar în viitor la Bobda, ne dorim să asfaltăm o stradă, desigur acest lucru depinde în mare parte de buget.

Doamna Petrov Iadranca, pe lângă faptul că sunteți consilier local, vă mai ocupați și cu altceva?

► Da. Sunt angajată la Agromex din anul 1984, peste două luni voi împlini 30 de ani de activitate, ocup aici funcția de economist și locuiesc la distanță de cinci minute de locul de muncă, sunt un consilier economist și cred că domnul primar s-a gândit că instituția pe care o conduce ar avea nevoie de un economist. În opinia mea este important pentru o primărie să dețină și consilieri cu profesia de economiști, deoarece cunosc mai bine partea care privește bugetul, finanțele.

La sfârșitul interviului, vă îndemn să transmiteți un gând bun, un mesaj, atât cititorilor revistei Banatul cât și cetățenilor comunei Cenei.

► Le doresc cetățenilor și cititorilor multă sănătate, bucurii, împliniri, să aveți puterea de a învinge dificultățile și de a privi cu încredere spre viitor, iar în tot ceea ce faceți să aveți o gândire pozitivă. În opinia mea, atunci când te încarci cu o energie pozitivă poți să treci mai ușor peste orice greutate.

INTERVIU REALIZAT DE
BIANCA BĂCANU

„APRECIEZ REVISTA „BANATUL” ȘI MAI ALES, ULTIMA PAGINĂ, UNDE DOMNUL VASILE TODI REALIZEAZĂ ARTICOLE PENTRU TOȚI CARE VOR SĂ SE ÎNCARCE CU O ENERGIE POZITIVĂ”

Edith NEMOIANU

Oîntâlnire neprevăzută, cu o fostă doamnă educatoare, ne-a marcat profund vizita noastră în comuna Cenei. Bucuria pe care ne-a împărtășit-o, doamna educatoare, în câteva cuvinte minunate de laudă pentru activitatea Uniunii, ne motivează pe toți cei care facem parte din Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric, să avem un rost și anume acela de a promova cele mai mari virtuți: credința, adevărul, nădejdea, și, de a remarca tot ce are mai frumos și mai aparte Banatul, cu istoria, tradițiile și marile personalități care dau suflul oricărui popor și îl înobilează.

Doamna educatoare este un cititor activ al revistei Banatul și a dorit să transmită laude de merit domnului președinte al Uniunii, Vasile Todî, prin faptul că paginile scrise de domnia sa, transpun o filosofie accesibilă pentru fiecare cititor în parte, iar creațiile domnului președinte, nădăjduiesc în crezul traserii unei energii pozitive ce este capabilă, în mod cert, să deschidă sufletul oricărui cititor.

Interviul a fost realizat în școala din comuna Cenei. Acolo am găsit-o întâmplător pe doamna educatoare Chețman Terezia, care a prestat timp de 40 de ani activitatea de cadru didactic la această școală. Vreau să remarc faptul că, locul unde s-a desfășurat micul interviu a fost unul special și anume în spatele unor bătrâni brazi, desprinși parcă dintr-o poveste. Brazii au fost plantați de însăși distinsa educatoare, iar la rădăcina unui brad se găsește o sticlă cu un bilețel în care au fost scrise toate numele cadrelor didactice de la școala din comuna Cenei, în speranța că va fi descoperită peste ani și ani.

Citiți în continuare ceea ce a transmis doamna educatoare cititorilor jurnalului regional Banatul:

„Numele meu, este Chețman Terezia, sunt pensionară de câțiva ani, și am prestat cu dragoste și devotament activitatea didactică în comuna Cenei. Aproximativ 40 de ani am fost educatoare la această grădiniță, unde acum, stați de vorbă cu mine. Vreau să vă spun că apreciez revista „Banatul”, care apare lunar și abia aștept să deschid prima pagină a acestui jurnal, care consemnează aproape tot ceea ce se desfășoară într-o lună în comuna noastră.

În mod special apreciez ultima pagină, unde domnul Vasile Todî realizează articole într-o filosofie accesibilă tuturor celor care vor să se încarce cu o energie pozitivă”.

CREDINCIOȘI DIN CENEI, ÎMPREUNĂ CU UN SOBOR DE PREOȚI, AU ADUS MULȚUMIRE LUI DUMNEZEU

ALEXANDRA STEFANOV

Bunul Dumnezeu ne-a creat, din dragoste pentru om, după chipul și asemănarea lui, și se află în fiecare dintre noi. Este alături de noi în fiecare moment și pretutindeni, însă este mai aproape de noi, acolo unde suntem mai mulți adunați în numele lui și acesta în lăcașurile sfinte.

Este de dorit ca fiecare dintre noi să ne facem timp să participăm la slujbele religioase cu toată familia, să învățăm copii să vină la biserică, unde învață să fie oameni de nădejde în această lume, și să nu fie aduși doar când primesc cadouri.

Printre noi oamenii, mai sunt și care nu cred în existența unei puteri divine. Cadru medical fiind, am cunoscut astfel de oameni, care, când erau în suferință cereau ajutorul lui Dumnezeu.

Dumnezeu iartă fiii rătăcitori și ne învață și pe noi să ne iertăm unii pe alții pentru a putea să trăim mai mult și mai bine pe acest pământ.

În data de 02.03.2014, la Biserica ortodoxă sârbă din Cenei, la slujba religioasă duminicală am avut alături de noi credincioșii, un sobor de preoți în frunte cu: P.S. Lukijan Pantelić, episcop sârb de Timișoara, preot protopop stavrofor Branislav Stancovici din Timișoara, preot Parohie ortodoxă sârbă din Cenei, Macovei Răzvan, diacon Miodrag Iovanovici, pentru a ne ruga și a aduce mulțumire lui Dumnezeu.

Foaia de Caransebeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

DRUMURILE PRIVATE - O OPȚIUNE CONVENABILĂ PENTRU TURISMUL DIN CARAȘ-SEVERIN

SORANA KOS

Primarul municipiului Caransebeș, domnul Marcel Vela, prezent la Buziaș, a susținut că drumurile private sunt o soluție mai bună pentru turismul cărașan.

În cadrul unei reuniuni a tinerilor oameni de afaceri liberali, din zona de vest, domnul Marcel Vela a precizat că obiectivele importante din Banatul de munte ar fi și mai vizitate de către turiștii timișoreni, dacă aceștia ar avea la dispoziție un drum express spre zonele importante precum: Semenic, Muntele Mic, Trei Ape, Brebu, Văliug sau Gârâna. Domnia sa consideră că turiștii ar plăti chiar și o taxă pentru a ajunge mai repede la destinație, fără impedimentele unui drum mai puțin accesibil. Vicepreședintele PNL, prezent în cadrul unei reuniuni a tinerilor

oameni de afaceri liberali din zona de vest, la Buziaș, a precizat că o rezolvare a situației ar fi un parteneriat public-privat.

„Puteți face o investiție regională: să legați Timișoara de Muntele Mic sau Trei Ape printr-un drum cu taxă de acces. Practic, ar fi un drum care urmează a fi construit de stat împreună cu un investitor, se percepe o taxă, apoi o perioadă este exploatat de un privat, urmând a rămâne apoi în proprietatea statului, care va scoate profit din el”, a afirmat domnul Marcel Vela, primarul municipiului Caransebeș.

„DUMNEZEU LUCREAZĂ PRIN OAMENI” - SPECTACOL CARITABIL LA CARANSEBEȘ

GRAȚIELA CÎLNIC

caritabil intitulat „Dumnezeu lucrează prin oameni”.

Pe scenă au urcat renumiți interpreți de muzică populară, și anume: Ramona Vița, Petrică Miulescu Irimică, Stana Stepanescu, Ghiță Călțun Brancu, Mihaela Petrovici, Dumitru Teleagă și Ionela Bădălan, acești îndrăgiți soliști ai cântecului popular bănățean, au fost acompaniați de instrumentiști, precum: Petrică Vița, Marian Jarja, Cornel Nicolae, Vasiliță Corcescu, Cristi Ianoșiga, Grațian Moise, Ionuț și Simi Florea.

Marele eveniment a avut loc în sala de spectacole a Casei de Cultură „George Suru” din municipiu, iar fondurile obținute în urma acestui spectacol caritabil au fost folosite pentru ajutorarea părintelui Moise Gherescu din Caransebeș, care trece printr-o perioadă mai dificilă. În pauza spectacolului s-au oferit donații pentru Moise Gherescu, în vârstă de 35 de ani, care se confruntă cu o boală necruțătoare și are mare nevoie de tratament medical de specialitate.

Casa de Cultură „George Suru” din municipiu, în parteneriat cu Episcopia Caransebeșului, a organizat un spectacol

GUGULANII VOR AVEA PARTE DE STRĂZI MAI LUMINOASE

MELANIA RÂNCEANU

Clădirile istorice din Caransebeș vor fi învăluite în lumină, deoarece rețeaua de iluminat public a municipiului va fi extinsă și modernizată în acest an.

Serviciul Public de Întreținere și Reabilitare al Primăriei a gândit pentru 2014, ca pe mai multe străzi, printre care Pavel Chinezu, Ștefan Velovan sau Ardealului, iluminatul stradal să fie extins.

„De exemplu, pe str. Dumbravei, vom monta 20 de stâlpi pe o distanță de 600 de metri, pe str. Ardealului – zece, iar pe tronsonul cuprins între Aleea Narciselor și str. Tudor Vladimirescu alți șase. În același timp, vom mobila cu noi corpuri de iluminat stâlpii fără becuri sau cu becuri sparte de pe str. Spitalului, Valea Cenchii, Jupa, Carboniferă sau str. T. Vladimirescu”, a spus șeful SPIR, domnul Ion Gheorghe Ștefan.

Va fi introdus sistemul de iluminat stradal, care vizează automatizarea reducerii fluxului luminos și a consumului prin rețehnologizarea rețelei, această soluție va fi aplicată în prima fază pe străzile: Teiușului, Horia, Sadoveanu, Dâlmei, Iancu Temeș, Prot. Tomici sau Poiana.

În acest plan al municipalității se include și iluminatul architectural care va cuprinde trei mari clădiri istorice.

„Este vorba în primul rând de clădirea BCR, de cea în care este sediul Poștei și cea recent reabilitată în care funcționează Grădinița PP2. De asemenea, vom realiza o instalație de iluminat architectural cu reflectoare pentru Parcul de Sculptură Monumentală în andezit din Valea Cenchii”, a afirmat șeful SPIR, iar toate acestea investiții fiind acoperite de bugetul local.

INVESTITORII BELGIENI DORESC SĂ INVESTESCĂ LA CARANSEBEȘ

NICOLETA BĂDESCU

Oamenii de afaceri belgieni au avut o serie de discuții cu conducerea Primăriei, deoarece doresc să investească într-o fabrică specializată în țesătorie, care imprimă steaguri, fabrică produse textile, materiale publicitare și bannere.

Astfel, investitorii belgieni

au fost reprezentați în orașul gugulan de directorul general al firmei, William Longueville, care s-a arătat impresionat atât de terenul oferit, cât și de facilitățile puse la dispoziție de administrația locală.

„Fabrica va fi amplasată lângă TMD și va crea 100 de noi locuri de muncă. Este o noutate în acest domeniu pentru Caransebeș, iar oficialii belgieni au fost foarte încântați de suprafața de 2,7 hectare pe care le-am oferit-o în partea nordică, lângă centură, având în vedere că zona este în expansiune și pentru că acolo pot beneficia de toate utilitățile de care au nevoie. Mai mult, facilitățile pe care Primăria le oferă, în special este care le asigură un termen de grație de un an la achiziția terenului, le-au convenit foarte mult”, a precizat domnul Marcel Vela, primarul municipiului Caransebeș.

Foaia de Bata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

O familie sănătoasă stă la baza unei societăți sănătoase

Preot - Aurel BLIDARIU

Preaonorate Părinte, vă mulțumesc în primul rând pentru amabilitatea de a sta de vorbă cu noi și vreau să vă spun că discuția se vrea a fi o învățătură; așadar vă voi întreba de unde a venit la d-voastră apropierea de Dumnezeu?

► Consider că cel chemat să-i slujească lui Dumnezeu este ales de către Dumnezeu înainte de a se naște. Sfânta Scriptură ne vorbește despre Preoția Sfântă din veac după rânduiala lui Melchisedec. În ceea ce mă privește, ca și apropierea de Dumnezeu s-a produs din fragedă copilărie. Bunicul meu al cărui nume de botez îl port, acela de Gheorghe, era cântăreț la strana Bisericii din satul Ostrov com. Birchis, activând și în corul Bisericii. Nu-mi amintesc o anumită vârstă de la care am mers la Biserică, ceea ce-mi amintesc este faptul că de când mă știu duminicile și sărbătorile eram în fața strării din partea dreaptă a Bisericii din Ostrov.

De ce considerați d-voastră că oamenii zilelor noastre, în special tinerii, s-au îndepărtat de D-zeu, mă refer, aici, la ignorarea tradiției, la port și limbaj.

► Îndepărtarea oamenilor zilelor noastre și mai ales a tinerilor de Dumnezeu prin ignorarea tradițiilor, portului și limbajului consider că nu este un fenomen al ultimilor ani, cred că este efectul unui timp mult mai îndelungat, început undeva după instaurarea regimului totalitar în

țara noastră, dar care nu a fost atât de vizibil datorită străbunilor noștri, îndeosebi buncii noștri, adevărați stâlpi ai moralității creștine ortodoxe cât și ai societății, în general. Odată cu trecerea acestora la cele veșnice a rămas descoperită o societate, aș îndrăzni să spun, aproape deusolată care aleargă între nevoile zilnice în

mare parte și dorința unui trai material mai mult decât decent, ignorând aspectul cel mai important al vieții: „Căutați-l întâi pe Dumnezeu și toate celelalte vi se vor alătura”.

Ce le recomandați tinerilor noștri în ceea ce privește moralitatea?

► Tinerii? Sunt produsul nostru. Dacă am „distrus” în zeci de ani vom reface în sute de ani. O societate sănătoasă se clădește greu cu multă trudă, jertfă, sacrificii și trebuie să o spun, chiar și cu eșecuri de multe ori. Personal lupt neîncetat să atrag această nouă generație alături de Biserica străbună. Am reușit parțial, deși am 50 de ani de viață și aproape 30 de preoție, sunt înconjurat de tineri 10-15-20 ani în slujire alături la strună în activitățile curente de îngrijire, de înfrumusețare, de păstrare a tradițiilor locale, obiceiuri de iarnă, dubașii, rugă și altele. Dar tot este prea puțin, mie îmi lipsesc mijloacele materiale, eu am la îndemână doar cuvântul și fapta, pe când societatea de astăzi are și alte „valori”, formatori de opinie mediatizați zilnic, care nu au nici un fel de pregătire, dar dispun de resurse financiare, probabil inepuizabile.

O familie sănătoasă stă la baza unei societăți sănătoase. Sănătatea familiei și societății o asociez cu o morală deosebită, impecabilă alături de semenii noștri și în sânul Bisericii, rezultatul obținut nu poate fi decât unul de înaltă calitate, tineri de înaltă ținută morală, capabili să ducă înainte indiferent de greutățile vieții idealurile înaintașilor lor.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
NICOLETA BADESCU

GRAIUL NOSTRU

ROXANA ANDRIEȘ

Graiul bănățean este o ramură principală a adunării de graiuri dacoromâne nordice. Este de asemenea ramura nordică a graiului sârbesc al limbii române, fiind vorbită în regiunea Banat din România și districtele Banatul de Sud și Banatul Central din Voivodina-Serbia. De asemenea, graiul ungurean, vorbit de o parte a românilor timoceni, este o variantă a graiului bănățean. Graiul bănățean și româna literară sunt ușor inteligibile, dar există diferențe de vocabular, mai accentuate în cazul vorbitorilor din Serbia.

Graiul țiganilor băieși, care trăiesc în vestul Ungariei, centrul și vestul Croației, precum și în nord-vestul Serbiei (vestul Voivodinei) este o formă arhaică a românei bănățene (având în vedere că aceștia au părăsit Banatul acum 200 de ani și mai mult) împestrată de împrumuturi din maghiară, croată, sârbă și germană.

CUȚETĂRI CREȘTINE

Dragostea noastră de adevăr trebuie să fie așa de mare, încât toate cuvintele noastre să aibă valoarea unui jurământ. (Sf. Paulin de Nolla)

Sunt împrejurări când trebuie să tăcem, dar niciodată să nu trădăm adevărul prin minciună. (Fer. Augustin)

Să urmărim adevărul, iar nu umbrele sau simbolurile. (Sf. Ioan Gură de Aur)

Credința este începutul vieții, iar dragostea este sfârșitul ei... legătura dintre ele este adevărul. (Sf. Ignatie al Antiohiei)

Mai tare decât toți este Adevărul. (Sf. Maxim Mărturisitorul)

Nimeni nu poate cunoaște adevărul, fără Adevăr (Isus Hristos) și nimeni nu poate fi mântuit fără El. (Sf. Ioan Gură de Aur)

Fericirea este o stare de împlinire continuă a ființei noastre. Această împlinire o dobândește creștinul viețuind după voia lui Dumnezeu. (Părintele Constantin Galeriu)

Rubrică îngrijită de
MARIA DAICU

Grădinița PN Țela

GRUPĂ COMBINATĂ

Grădinari (preșcolari)

Micorescu Sebastian Marian
Bartha Emanuele Vasilica
Miron Adelina Amelia
Chirilă Tabita Denisa
Pop Mihai Ștefan
Sicra Florian Sorin
Ursa Flavius David
Oiță Ionuț Robert Ciprian
Nemeți Ionuț Darius
Cristea Anieze Larisa Maria
Scurtu Marian Răzvan

Educatoare: Teodora Geanina GRINDAN
Nicoleta Dana SINACI

Todor Darius Sergiu Dragomir
Pop Lucian Raul
Petric Raul Andrei
Hada Antoniu Valer
Rădănuț Alexandra Ana Maria
Timiș Laurențiu Catalin
Madincea Dragoș Ștefan
Micorescu Luca Rareș
Chirilă Darius Ionel
Negrea Alexandru Bogdan

Nera Valentin Florin
Ardelean Laurențiu
Barboni Lorena
Moldovan Gianina Sonia
Ardelean Dănuț Andrei

Foaia de Oțelu Roșu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

SEDIU APIA LA OȚELU ROȘU

Luiza FENEȘAN

Deși s-a încercat și în urmă cu câțiva ani să fie ajutați agricultorii din Valea Bistrei, prin înființarea unui centru local al Agenției Naționale de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) la Oțelu Roșu, pentru a nu se mai deplasa la Caransebeș să depună documentele în vederea obținerii de subvenții, totuși procedura s-a amânat până s-a găsit și amenajat o locație.

Deschiderea noului centru local de la Oțelu Roșu a înlesnit și situația angajaților APIA din Caransebeș, care au fost nevoiți să facă față unui număr mult prea mare de beneficiari, aici venind circa 6800 de fermieri, unii dintre ei fiind nevoiți să aștepte până seara târziu sau chiar după miezul nopții. Acesta a fost motivul pentru care șeful APIA Caraș-Severin, domnul Dumitru Stepanescu, a cerut sprijinul autorităților locale din orașul Oțelu Roșu, în special domnului primar, și, cu sprijinul domnului deputat PSD Ion Mocioalcă, s-a reușit demararea procedurilor de înființare a acestui centru.

De altfel, tăierea panglicii de inaugurare a centrului s-a făcut de către primarul orașului Oțelu Roșu, Luca Mălăiescu, alături de deputatul PSD Ion Mocioalcă. La eveniment a mai fost prezent și vicepreședintele

Consiliului Județean Caraș-Severin, Ionesie Ghiorghioni, care a vorbit despre importanța acestui centru pentru locuitorii Văii Bistrei, de la Bucova până la Obreja. Părintele Dorel Unguraș a oficiat slujba de sfințire a clădirii, mai exact fosta Școală Generală Nr. 2 din Oțelu Roșu, adică din Ohaba-Bistra.

Despre această oportunitate, domnul primar Luca Mălăiescu a afirmat: „Vreau să vă spun că nu a fost ușor, pentru că această clădire acum câteva luni de zile era în stadiu de degradare, iar acum arată într-o formă foarte bună pentru a se desfășura activitatea APIA la Oțelu Roșu. Primăria Oțelu Roșu a cheltuit în jur de 60 de mii de lei pentru a se finaliza această investiție. Iată că a venit momentul ca cei aproximativ 1.800 de fermieri de pe Valea Bistrei să nu mai facă naveta la Caransebeș, să vină la Oțelu Roșu și să aibă condițiile necesare”.

Începând cu 3 martie 2014, fermierii din Valea Bistrei pot veni la sediul noului centru, coordonatorul acestuia fiind Mărioara Ilin, din Bucova. Deschiderea acestui centru este a doua instituție de o deosebită utilitate pentru locuitorii din această zonă, după ce s-a transferat și cazierul judiciar în orașul din Valea Bistrei.

Din biblioteca liceului nostru

Fă-ți timp!

TRAIAN DORZ

În trecerea grăbită prin lume către veci,
Fă-ți timp, măcar o clipă, să vezi pe unde treci!
Fă-ți timp să vezi durerea și lacrima arzând
Fă-ți timp să poți, cu mila, să le alini, trecând!

Fă-ți timp pentru-adevăruri și adânciri în vis,
Fă-ți timp pentru cântare cu sufletul deschis,
Fă-ți timp să vezi pădurea, s-ascuți lâng-un izvor,
Fă-ți timp s-auzi ce spune o floare, un cocor.

Fă-ți timp s-aștepți din urmă când mergi cu slăbănogi,
Fă-ți timp pe-un munte, seara, stând singur să te rogi,
Fă-ți timp să stai cu mama și tatăl tău, bătrâni,
Fă-ți timp de-o vorba bună și-o coajă pentru câini.

Fă-ți timp să stai aproape de cei iubiți, voios,
Fă-ți timp să fii și-al casei în slujba lui Cristos,
Fă-ți timp să guști frumusețea din tot ce e curat,
Fă-ți timp, căci ești de taine și lumi inconjurat.

Fă-ți timp de rugăciune, de post și meditari.

Fă-ți timp de cercetarea de frați și de-adunări,
Fă-ți timp și-adună-ți zilnic din toate câte-un pic,
Fă-ți timp, căci viața trece și când nu faci nimic.

Fă-ți timp lângă Cuvântul lui Dumnezeu să stai,
Fă-ți timp, căci toate-acestea au pentru tine-un grai,
Fă-ți timp s-ascuți la toate, din toate să înveți,
Fă-ți timp să dai vieții și morții tale preț.

Fă-ți timp acum, că-n urmă zadarnic ai să plângi;
Comoara risipită a vieții n-o mai strângi.

PAROHIA „SFINȚII ÎMPĂRAȚI CONSTANTIN ȘI ELENA” OȚELU ROȘU

PROF. CARMEN OLTEAN

Parohia „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Oțelu Roșu a luat ființă în anul 1999, primul preot paroh fiind Oltean Liciniu-Gheorghe, numit cu data de 1 ianuarie 1999. Îndată după formarea parohiei și numirea preotului paroh, pentru că nu exista biserică parohială, au început demersurile construirii unui nou lăcaș de cult.

Piatra de temelie a bisericii s-a pus în anul 2000, de către Preasfințitul Părinte Episcop Laurențiu Streza, pe atunci Episcop al Caransebeșului,

actualmente Mitropolit al Ardealului. Lucrările de construcție au început din anul 2003, însă datorită greutăților materiale, până în anul 2006 nu s-a concretizat decât fundația bisericii. Cu toate acestea, comunitatea s-a dovedit a fi una foarte încheagată, credincioșii parohiei dorindu-și cu adevărat un loc de rugăciune, iar în vara anului 2006, urmare a deciziei Preasfințitului Părinte Episcop Lucian Mic, s-au demarat lucrările de ridicare a unei biserici din lemn pe fundația existentă, având în vedere cadrul natural forestier care o recomandă.

- va urma -

„Din dragoste pentru femei s-a născut tot ceea ce este mai frumos pe lume.”

Maxim GORKY

Asociațiunea Cultural-Științifică
ASTRA, Despărțământul Oțelu Roșu,
urează tuturor doamnelor și
domnișoarelor o primăvară frumoasă,
plină de împliniri și fericire!

Foaia de Petriș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

REALITATEA ROMÂNEASCĂ

LACRIMI DE GHEAȚĂ-SUFLETE RECI

Dr. Vasile VIȘOAN

Pentru că mă ocup zi de zi cu mânărea stetoscopului și a bisturiului, chiar dacă pe niște ființe care nu sunt înzestrate cu darul vorbirii și pentru că, frecvent, încerc să restabilesc granița dintre viață și moarte, am să încerc să vă fac să înțelegeți că moartea face parte din viață, cea din urmă trebuie și de multe ori este biruitoare. Aceasta se datorează în mare măsură faptului, că printre noi există oameni frumoși, care se ocupă cu tămăduirea sufletului și a trupului, îngeri, care de cele mai multe ori, sunt vestitorii speranței și, foarte rar și independent de voința lor, a deznădejdiei.

Unul dintre aceștia într-o zi nefastă de iarnă și-a frânt aripile înainte să-și ia zborul în înaltul universului pionerului transplantului de organe, făcând să stea, pentru o clipă, lumea pe loc. Era o zi noroasă, cerul era rece și înghețat, un aparat de zbor bătrân și puțin perimat, brăzda cerul Apusenilor, încercând să dea cursul existenței din nou, ca de atâtea ori, peste cap și să mute din nou granița dintre viață și moarte. Pe cât de vechi este aparatul de zbor, pe atât de tineri sunt pasagerii, care zboară cu el și pe a căror aripi scrie speranța transplantului de organe, românesc. Nenorocul, spațiul sau timpul fac, ca bătrânului aparat să-i obosească aripile, să se clatine și să se prăbușească în ținutul moților, lucru care mai târziu avea să adevărase, faptul că moț înseamnă viață, iar Țara Moților știe să-și salveze și să respecte îngerii căzuți din înaltul cerului, să le oblojească aripile rupte și

să-i facă din nou să zboare, că viața bate moartea, iar omenia este cel mai de preț lucru cu care este înzestrată ființa umană. Ce o fi fost în sufletul acelor sfinți salvatori, când au văzut un înger cu aripile frânte și cu lacrimi înghețate pe față? Cred că au avut senzația, că li așterne în fața ochilor armagedonul bisturiilor chirurgiei de transplant românești, și și-au pus întrebarea, de ce noi, mai tot timpul, dăm voturi și putere și ni se dă în schimb lacrimi și sânge și acelea înghețate. Văzându-i pe acești oameni, mi-am dat seama, că totuși lumea nu a înghețat, și că lacrimile de gheață de pe fața îngerului căzut din nori vor însemna primăvara însoțită a dreptului la o nouă viață. Crucea din munții Apuseni, pe care cineva ar trebui să pună icoana unui înger, înseamnă, că acolo moartea a învins, dar și că viața merge mai departe prin ceilalți îngeri care și-au reparat aripile și spre fericirea noastră ne aduc din nou viață. Unui înger i s-au frânt aripile înainte să apuce să-și ia zborul, dar speranța transplantului de organe merge mai departe, datorită unor sfinți ai frumosului neam românesc. Vă rog frumos, să nu mai lăsați niciodată, să ne moară îngerii. Crucea din munți ne va aminti veșnic, că acolo a murit un înger și îngerii nu mai pot fi înlocuiți, iar sufletul nostru să nu fie rece și înghețat ca și lacrimile lui. Un pilot care zbura cu visele unora a murit, dar îngerii și vise se vor mai naște, iar noi vom ști oare să nu le frângem, din nou, aripile?

Recunoștință Prof. Univ. Ghergulescu, celor doi prof. Coman din Cluj, fără a căror măiestrie nu a-și fi scris astăzi despre viață și moarte.

DAR DE ZIUA MAMEI

Cea mai scumpă de pe lume

Nichita STĂNESCU

Spune-mi care mamă anume
Cea mai scumpă e pe lume?

Puii toți au zis de păsări,
Zarzării au zis de zarzări,
Peștișorii, de peștoaică,
Ursuleții, de ursoaică,
Șerpișorii, de șerpoaică,
Tigrișorii, de tigroaică.

Mânjii toți au zis de iepi,
Firul cepii-a zis de cepe,
Nucii toți au zis de nucă,
Cucii toți au zis de cucă,
Toți pisoii, de piscică,
Iară eu, de-a mea mămică.

Orice mamă e anume,
Cea mai scumpă de pe lume!

Așchii de adevăr

- Astăzi cititor, mâine lider. *Margaret Fuller*
- Nu toți cei care citește devin lideri. Însă toți liderii citesc. *Harry S. Truman*
- Am avut nevoie de toată viața ca să înțeleg că nu trebuie să înțeleg totul. *Rene Coty*
- Fii realist, dorește-ți mereu imposibilul. *Paulo Coelho*
- Indiferent ce faci în viață, va fi ne semnificativ. Dar e foarte important să o faci. *Mahatma Gandhi*
- Singurii oameni care percep întregul tablou sunt cei care ies afară din cadru. *Salman Rushdie*
- Multă lume își dorește să meargă cu tine când ești în limuzină, dar ceea ce îți dorești este cineva care va lua autobuzul împreună cu tine când limuzina s-a stricat. *Oprah Winfrey*

Rubrică îngrijită de
DANIELA IACOBESCU

ȘCOALA GIMNAZIALĂ SABIN DRĂGOI PETRIȘ

Școala Generală cu clasele II-IV PETRIȘ

CLASA a II-a
Varga Loredana Denisa
Mura Cristian Adrian
Petrean Vanesa
Milcu Alexandra Roxana
Medre Gabriel Nicolae
Tămașan Emanuel Alex
Mihuț Andreea Denisa
Beldean Gabriel Ionuț

CLASA a III-a
Cătană Marina
Biangă Ioana Mădălina
Isfan Denisa Alexandra
Costea Roxana Ionela
Gie Darian Robert
Petrean Silviu Ioan
Bogdan Mihai Filip
Spiridon Adrian
Todor Bianca Denisa

Înv. Adriana ANDE

Foaia de Daicoviciu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Simpozionul CONSTANTIN DAICOVICIU, LA ANIVERSAREA CU NUMĂRUL 40

În data de 27 februarie, într-o zi superbă de sfârșit de iarnă, poposim pe meleguri cărășene, mai exact în comuna Constantin Daicoviciu cu ocazia ediției cu numărul 40 a Simpozionului cu același nume dedicat marelui savant. La primărie suntem așteptate de domnul primar, însă cel, care ne ajută să informăm cel mai bine publicul larg, despre însemnătatea evenimentului este domnul Adrian Ardeț, directorul Muzeului de Etnografie și al Regimentului de Graniță din Caransebeș. În felul acesta facem cunoștință cu personalitatea, dar și cu omul Constantin Daicoviciu.

Constantin Daicoviciu este părintele arheologiei românești din Transilvania și Banat. Savantul Daicoviciu a fost un elev eminent, care a terminat liceul la Lugoj și Caransebeș, după care absolvă Universitatea din Cluj cu „magna cum laude”. Se desăvârșește profesional prin bursele din Germania și Italia. El este cel care descoperă ruinele cetății dacice Sarmizegetusa și este primul care începe dezvelirea capitalei Daciei-Romane, Ulpia Traiana de la Sarmizegetusa.

Am prezentat mai sus doar câteva dintre motivele pentru care ne-am deplasat în comuna Constantin Daicoviciu urmând ca restul impresiilor și al dialogurilor realizate, să le citiți în numerele viitoare ale revistei *Banatul*.

Sunt extrem de fericită că sunt aici Gabriela SZABO

În frumoasa comună cărășeană, am cunoscut oameni de seamă, modești și preocupați de cultură, iar la un moment dat ne-am dat seama că în apropierea noastră era o doamnă care semăna foarte mult cu multipla noastră campioană Gabi Szabo. Mare ne-a fost mirarea când am aflat, că de fapt sosia Gabrielei Szabo era chiar campioana. Astfel, am mers foarte încântate să vorbim cu actuala doamnă ministru a Ministerului Tineretului și Sportului.

Cărui fapt se datorează prezența d-voastră în această localitate?

► În primul rând sunt locurile dragi mie, socrul meu s-a născut în această parte a României, la Făget, iar în copilărie a fost amic cu marele om Constantin Daicoviciu și în felul acesta am cunoscut și eu omul Daicoviciu, dar și personalitatea academicianului. Într-un context anume, am vizitat astă-vară Caransebeșul și întotdeauna primul drum pe care îl fac în orice oraș, este la muzeu, pentru că de acolo poți să-ți iei foarte multe informații despre locuri, cultură și tradiție, și din vorbă în vorbă cu domnul director mi-a făcut invitația de a participa la acest eveniment și eu sunt extrem de bucuroasă că mi-a permis timpul să vin și să descopăr mai multe lucruri.

Sunteți mult mai mediatizată prin prisma performanțelor sportive, însă noi vrem să subliniem faptul că omul Gabi Szabo este un om de cultură. Vrem ca multi tineri să vă urmeze exemplul.

► Mulțumesc mult. Încerc așa cum am făcut-o și în sport, încerc să îmbin educația cu sportul sau încerc, mai bine spus, să aduc educația la nivelul sportului de performanță și la fel, încerc să conving și tânăra generație care este implicată în fenomenul sportiv, să nu negligeze în nici un fel partea educațională pentru că este la fel de importantă ca și sportul. Astfel, am încercat pe cât posibil mi-a permis timpul, să acumulez cât mai multe informații, iar în felul acesta am terminat și Facultatea de Educație Fizică și Sport de La Babeș Bolyai după care am urmat cursurile de masterat și doctorat de la Academia din București tot pe partea de Educația Fizică. Și astăzi sunt extrem de fericită că sunt aici.

În finalul discuției, pentru că se apropie ziua femeii, vă dorim multă sănătate, și numai reușite.

► Mulțumesc din suflet, asemenea și d-voastră!

Orice om, care vine în satul natal al lui Constantin Daicoviciu, simte o emoție aparte...

Daniel BOAMBEȘ – primarul comunei Constantin Daicoviciu

După festivitatea cinstirii omului și savantului Constantin Daicoviciu, am avut ocazia să stăm de vorbă, cu domnul primar al comunei, care a fost o gazdă extrem de primitoare și care a făcut față cu succes pleiadei de invitați aleși, dând dovadă de mult respect și considerație față de cultură.

Domnule primar, la ceas de sărbătoare, vă rugăm să vă prezentați pentru toți cititorii revistei *Banatul*.

► Mă numesc Boambeș Daniel, sunt primarul comunei Constantin Daicoviciu, am fost ales de către cetățeni comunei în anul 2008 și în prezent mă găsesc la al doilea mandat.

Domnule primar, sunteți tânăr, sunteți la al doilea mandat, când ați venit dumneavoastră la conducerea primăriei, simpozionul în cinstea lui Constantin Daicoviciu se organiza frecvent, adică azi, putem vorbi de o continuare de proiect a predecesorilor sau...?

► Anul acesta, după 41 de ani de la moartea sa, vreau să vă spun că a fost pentru prima dată când s-a organizat simpozionul în comuna noastră. În același timp, tot pentru prima dată, s-a organizat și un parastas în amintirea marelui academician-profesor Constantin Daicoviciu, până în prezent simpozionul a fost organizat în fiecare an, dar la Caransebeș.

Simpozioanele în amintirea lui Constantin Daicoviciu s-au ținut în fiecare an. Anul acesta a

fost ediția cu numărul 40, în fiecare an s-a organizat datorită implicării conducerii Muzeului de Etnografie din Caransebeș cu sprijinul Consiliului Județean. Am înțeles de la fostul primar, domnul Ștefan Isac, că în vremea mandatului dumnealui se organiza simpozionul în Caransebeș, iar a treia zi se venea în Căvăran pentru a continua lucrările.

În spatele acestui eveniment grandios s-au implicat diverse persoane, aș vrea să-i numiți pe toți cei care s-au implicat și v-au dat o mână de ajutor în organizarea acestui simpozion.

► Orice lucru, care se pretinde a fi grandios, se face doar cu ajutorul unei echipe, fie că este din interior sau din exterior. De data aceasta, mă pot mandri că am fost o echipă numeroasă. Noi am alocat bani atât pentru amenajarea sălii expoziționale, de la unitatea de învățământ, cât și pentru bust, dar simpozionul a fost organizat de Muzeul de Etnografie datorită domnului director Adrian Ardeț, dar și prin deosebitul sprijin financiar al domnului Sorin Frunzăverde, președintele Consiliului Județean. Pot spune că toată organizarea simpozionului, invitațiile, toate materialele prezentate și înmânate musafirilor au fost susținute, prin bunăvoința și sprijinul financiar al Consiliului Județean, în special al domnului președinte Sorin Frunzăverde.

De asemenea, știm că domnul profesor Vasile Pistolea a contribuit cu un pachet documentar la cele prezentate în cinstea lui Constantin Daicoviciu.

► Domnul profesor, Vasile Pistolea, a fost directorul unității de învățământ. Dumnealui a

cumpărat o parte din terenul unde a fost casa memorială a lui Constantin Daicoviciu, mai exact casa în care a locuit academicianul. După plecarea lui Constantin Daicoviciu la Cluj și după moartea sa, au rămas unele materiale la Căvăran. Domnul profesor Vasile Pistolea, a avut deosebita ocazie să intre în posesia acestor documente valoroase. Mulțumim pe această cale foarte mult, domnului profesor, pentru că a contribuit cu aceste materiale la expoziție, iar acum stau la loc de cinste pentru informarea populației și mă bucur că în comuna Constantin Daicoviciu avem un centru de informare turistică pentru a promova ceea ce avem mai valoros în comună.

Domnule primar, un sat simplu, Căvăran, a adunat astăzi, la zi de sărbătoare nume mari, „oameni cu greutate”, la nivel național, dar și din străinătate... cum i-ați atras să vină? Reprezintă un astfel de eveniment un pas important pentru cultura românească din lumea satului și nu numai?

► O zic cu convingerea că, în primul rând, respectul față de valoarea unui om i-a atras, cu siguranță. După cum a spus și domnul profesor Lazarovic că un pom prinde viață primăvara, la fel se întâmplă și cu un om, care vine în satul natal al lui Constantin Daicoviciu, simte o emoție aparte în suflet lui atunci când se apropie de satul natal al unui om deosebit, al unui adevărat intelectual. Respectul și valoarea unui om i-a adus pe toți aici, să fie părtași la acest frumos și măreț eveniment.

- va urma -

PRIMUL CONDAMNAT ROMÂN LA MOARTE

Cu câtă voluptate se cațără toamna spre vârful arborilor; este aceeași toamnă, căreia cu puțină vreme în urmă, i-am admirat delicatețea cu care învelea cu fusta-i rubinie, apa Dunării, odihnind. Urc și cavatine plutesc pe inimile frunzelor îngălbenite de dorul verii.

Pășesc încet, cu gândul la mulți jurnaliști tineri pe care i-am întâlnit în zilele trecute, veniți pentru a se angaja la jurnale editate de Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric și care nu auziseră de Pamfil Șeicaru!

Urc spre mănăstirea Sf. Ana, spre culmea pe care un tânăr sublocotenent al Regimentului 17 Infanterie, voluntar în primul Război Mondial, îngropat fiind de viu într-o groapă săpată de un obuz explodat, și-a jurat să dureze o mănăstire pentru viața pe care Dumnezeu i-a cruțat-o: Pamfil Șeicaru. Până vor afla și studenții facultăților de jurnalism numele fondatorului presei moderne românești, iată un fragment din biografia scrisă cu propria mână în ecoul exilului: „Mă numesc Pamfil Șeicaru, născut în anul 1894, luna aprilie... Am intrat în presa cotidiană în aprilie 1918, după ce am fost demobilizat și de atunci am continuat să fiu comentator al evenimentelor politice interne și externe, colaborând succesiv la diverse ziare și reviste. În 1923 am fost angajat la ziarul Cuvântul, ca șef-redactor, proprietar fiind ing. Titus Enacovici. Articolul de fond (leit articol) era semnat de mine. În anul 1924 am fost ales președinte al Sindicatului ziaristilor. În 1927 am demisionat de la ziarul Cuvântul și am luat conducerea ziarului Curentul, al unei societăți anonime, unde am funcționat ca director și redactor-șef... Din ianuarie 1927 și până la 9 august 1944, când am plecat din țară, articolul de fond era semnat de mine. Am fost ales de trei ori ca deputat independent în Parlamentul țării...”

Numai cine cunoaște fioru-mpreunării dintre suflet și condei, poate înțelege ce înseamnă să scrii zilnic, vreme de 17 ani articolul de fond.

Urc pe un drum ce se așează mai blând sub pașii pelerinului cu mămăliga-n traistă decât sub aceia ai drumețului urban, îndreptându-mă spre un loc unde pravila Bisericii vindecă apația veacului acesta. S-o fi chemând el Dealul Moșului, locul ales pentru înălțarea mănăstirii, dar îți este de trebuință pentru a-l urca, multă vigoare tinerească. Urc pe Drumul Eroilor, scurtând calea spre așezământul monahal, cu mici popasuri menite să-mi bandede efortul și privind îndelung, la cât de frumoasă e Dunărea îngustându-se între capsele munților, asemeni unui mijloc de față tânără, îngrădită de brațe pătimase. Dunărea; „fiți atenți când vuieste Dunărea, când bate vântul, când tună și, mai ales, când inima oamenilor plânge”.

Bogată mai este în repere creștine, această trecătoare croită de bătrânul Danubiu. Atât de bogată, încât ar trebui să se cheme „Defileul Sfînteniei”. Un copac rupt din trunchi, prăvălit peste un lujer, închipuie un baci aplecat peste putineiu de bătut laptele. Câți copaci, atâtea năluciri...

Am ajuns pe „Cușma moșului”; acoperișul mănăstirii lucește galben în lumina soarelui de toamnă. Tabla ce acoperă acest rai auster, spălată de ploile dese ale munților e cea mai sigură protecție în lupta cu șuvițele Coșavei. Este atâtea liniște aici, că noaptea poți auzi apele lunii clipocind. Întârzi puțin la intrarea

în mănăstire, privind cu încântare ceva ce-mi amintește de promenadele de la Karlovy Vary. Numai că acolo, departe în Cehia, colonadele fastuase ascund mistere, superstiții, obsesii, pe când aici, coridoarele lungi, lucrate în lemn masiv, găzduiesc numai lumină, multă lumină...

Intrarea în Sfânta Mănăstire a fost astfel gândită, încât umple de smerenie pe oricine îi trece pragul. Dar ce e smerenia? Să fie oare puterea de a spune mereu iartă-mă? Să fie pietatea vameșului? Sau înțelepciunea de a nu lăsa soarele să apună întru mînia noastră? La ieșirea din biserică în care „pe iconostas, asceții merg cu tălpi de trandafiri”, mă gândesc la vorbele Sf. Augustin: „Există un lucru pe care nici Dumnezeu nu-l poate face: să facă neîntâmpate

VASILE TODI

cele întâmpate”. Comunismul nu poate fi făcut neîntâmpat. Fapta celor ce au transformat chiliile măicuțelor în locuri de cazare, și biserică în restaurant, este de neuit. Și cine crede că după 1989, haita acelor astins, se înșeală amarnic. Urmașii lor, pe care îi cunoașteți că doar „îmblă azi cu două femei și zic că sunt Sfânta Treime”, sunt lepra de pe obrazul României. Și ne mai ciudim că țării acesteia, îi lipsește până și bănuțul văduvei pentru a-și cumpăra biletul pentru Rai...

Muntele, ca o spinare de elefant odihnind în toamnă și Dunărea lunecând încet, încet, cu teama de-a nu-l deștepta... Și cerul, cerul, făcătorul și ocrotitorul lor... Natura nu este niciodată tristă. O carte ca Don Quijote pare tristă în ochii lui Dostoievski, dar natura niciodată. Tristețea nu aparține divinității... „Veselie cu orice chip. La umbra întristării se clocesc ouăle diavolului”, mă avertiza, cu ani în urmă, în chilia sa de ascet cu imens potențial de trăire creștină, aflată la Mănăstirea Sfânta Maria din Techirghiol, Preacuviosul Părinte Arsenie Papacioc.

Întârzi pe una din băncile mănăstirii privind la fluturii târzi, la limpezimea împrejurului, la timp. La timpul în care un mitropolit, Vasile Lăzărescu a refuzat târnosirea acestui așezământ monahal, din pricini de șovăielnicie care pot îndepărta, vremelnic e adevărat, un arhiepiscop, de har. La timpul în care Sadoveanu, un iscusit „atlet” al centurii politice, a început cu Partidul Poporului, apoi cu Argetoianu, mai încolo cu monarhia, ca apoi, inspirat de interesele sale „înalte”, să se instaleze definitiv în brațele comuniștilor care la rândul-le l-au așezat în conacul lui Pamfil Șeicaru de la Ciorogîrla, de unde Sadoveanu îi fură lui Pamfil Șeicaru tot: conac, mobilă, tacâmuri, pat și probabil chiar și nădragii, cum spune Victor Frunză. Nu zadarnic îi scria conul Pamfil într-un pamflet publicat în 1954:

„Dimensiunile talentului dumatăle, tovarășe, nu pot acoperi găleata cu lături a

marxismului de ocazie pe care o porți cu atâtea zel... Este trist, tovarășe Sadoveanu, și o știi mai bine decât mine, că faci parte din Comitetul de administrație a coloniei, care până la 23 august 1944 a fost un stat suveran... M-am gândit mai ales la dumneata, la rolul sinistru pe care îl joci în această crucificare a neamului românesc. Și cu atât mai mult ne doare, cu cât mânjești ca un netrebnic tot ce ne-a încântat tinerețea noastră de prețuitori ai literaturii”.

Mă despart de acest loc în care oamenii învață să viețuiască încet, la ceasul când de pe brațele copacilor se prefiră amurgul. Despre ctitorul acestui așezământ monahal s-au spus multe neadevăruri în vremea vieții sale, fapt firesc la un popor căruia zvonul îi freamătă a adevăr irefutabil, amintiți-vă doar de celebra constrângere pe nedrept atribuită lui:

„șantajul și etajul”. Dar poate cineva crede astăzi, că omul care a contribuit esențial la ridicarea mănăstirii Sf. Ana, a Monumentului de la Mărășești, comandat lui Oscar Han, și a unui cimitir al militarilor români căzuți în Franța, la Val du Roy, putea trăi ca o haimana a bacșişului? Nu! Pamfil Șeicaru nu poate fi identificat prin celebra formulă inventată de Iorga, pentru adevăratul rechin de presă: Stelian Popescu.

Din Pamfil Șeicaru, din voluntarul ajuns erou în primul război mondial, din ostașul distins cu ordinul „Mihai Viteazu”, sovieticii au făcut primul condamnat român la moarte!

Nu a existat exilat căruia să se fi organizat din țară și chiar din exil atâtea acțiuni de compromitere, crede Marian Popa, în *Istoria Literaturii Române de Azi pe Măine*.

Înainte de a pleca, vizitez Muzeul memorial Pamfil Șeicaru, prilej de a-mi reaminti că acest om, a slujit drept model multor scriitori: lui Liviu Rebreanu pentru Pahonțu, gazetarul supradotat din *Gorila*, lui Agârbiceanu, pentru Ilarie Zopârțan din *Sectarii*, lui Mihail Sebastian, pentru Borcea din *Ultima oră*, lui Marin Preda pentru „marele ziarist” Grigore Patriciu din *Delirul*, ori lui Radu Tudoran pentru Pretoreanu în *Sfârșit de mileniu*.

Cobor, viața de obște veghează flacăra credinței pe această cușmă de munte. În urma mea, sunetul de toacă deșteaptă ceasurile amortite ale văzduhului. Parcă-l aud pe Damian Ureche strigând de pe fășia... Raiului:

„Și toaca veșnic toacă păcatele pe toacă, Se-adună cer din oameni cu cer din Dumnezeu, Deci adevăr zic vouă, am înviat, chiar dacă Pe-o cruce nevăzută mă răstigniți mereu.”

E vreme de toamnă, și se dezmiră pădurea de miracolul verii, când tot locul era înmiresmat de adierea câmpurilor de ventricică, de cimbrisor, de ciuboțica-cucului, ori de pufuliță cu flori mici, plante ce nu cresc altundeva decât în ținuturile înalte, și viața de obște, cu fruntea-n cer, se vestește și se va vesti mereu lumii, „în mănăstirea ridicată de mine, pe a mea cheltuială, fără să cer nici o contribuție de la stat și nici prin subscripție publică, întru pomenirea camarazilor mei morți în anii războiului pentru realizarea Daciei...”

Orșova - noiembrie 2013